

НОВА СВѢТЛИНА

Книгата на духовете.

отъ Аллана Кардека.

(Продължение отъ книжка XI.)

Напредокъ на духовете.

114. Духовете естествено лоши ли са сътворени или добри; или то са същите духове, които се поправятъ и напредватъ?

„Тѣ са същите които се поправятъ: като минаватъ отъ по-долните разреди къмъ по-горните, тѣ се усъвършенстватъ“.

115. Между духовете има ли нѣкои да са сътворени добри, а други лоши?

„Богъ е сътворилъ всички духове еднакво прости и невежи, сиречъ безъ знание; той имъ опредѣлилъ на всѣки духъ по една мисия, съ цель да ги освѣти и доведе постепенно до съвършенство чрезъ изучаване истината, като ги доближи до него. Вечно и пречисто щастие за тѣхъ е само въ съвършенството. Духовете придобиватъ своите знания, като претърпяватъ всичките изпитни, които Богъ имъ налага. Едни отъ духовете понасятъ тѣзи изпитни съ покорностъ и пристигватъ по-скоро до предопредѣлената цель; други негодуватъ и роптаятъ и тѣй оставатъ, по своя грѣшка, далечъ отъ съвършенството и обещаното блаженство“.

— Споредъ всичко това, което ни казвате, можемъ да сравнимъ духовете съ дѣцата, които въ

дѣтишството си невежи и безъ никакъвъ опитъ, полегка-легка, съ годините, придобиватъ потрѣбните знания и напредокъ, като минуватъ презъ разните периоди на живота.

„Да, сравнението е вѣрно; непослушното дѣте остава невежо и несжвършено то се ползува споредъ покорността си; само, че живота на човека има конецъ, а на духовете е безконеченъ“.

116. Дали има духове, които могатъ да останатъ вечно въ ниско сжстояние?

„Не, никога, всички ще бждатъ сжвършени; тѣ, може би, ще закъснѣятъ дълго време, нъ не ще останатъ въ това нещастно сжстояние вечно, защото, както и другъ пжтъ споменахме, единъ справедливъ и милостивъ баща не може да осъди за всегда своите дѣца въ проклѣтия; възможно ли е да помислите, че Богъ, толкозъ справедливъ, толкозъ великъ, толкозъ милостивъ къмъ всички, ще може да бжде за нѣкои си лошъ и неснизходителенъ.

117. Отъ духовете ли зависи да ускорятъ своето сжвършенство?

„Разумѣва се; едни пристигватъ по-скоро, други по-късно, всѣкой споредъ жланието си и покорността си къмъ Божиата воля.

Нели едно прилежно и кротко дѣте се учи и напредва по-добрѣ отъ непослушното и непокорното?“.

118. Духовете могатъ ли да станатъ отъ добри лоши; сиречъ да назадничатъ вмѣсто да напреднатъ?

„Не, тѣ колкото се развиватъ, толкова сжзнаватъ полегка-легка какво ги отстранява отъ пжтя на напредка. Когато духа прекара нѣкоя изпитня, той се сжзнава добрѣ и не я забравя. Той може да остане въ застои, но да иде назадъ това никога не може“.

119. Богъ не може ли да освободи духовете отъ страданията, които трѣбва да прекарать за да преминатъ въ пжрва класъ?

„Ако духовете бѣха създадени съвършени, за тѣхъ не би имало никаква цена добродѣтелта и съвършенството. Какъ може да се оцени достоинството безъ борба? и послѣ, неравенството, което съществува между духовете, е нужно за тѣхното лично развитие, както и мисиите, които изпжлняватъ по разните разреди, са потрѣбни за хармонията на вселенната.“

Тѣй като въ общественна животъ всички могатъ да достигатъ до най-високите постове, мислимъ, справедливо ще бжде да питаме: защо господаря на едно царство, не прави всичките си солдати генерали, защо всичките долни чиновници не ставатъ горни, защо всичките ученици не ставатъ учители? И тѣй, между духовния и земния животъ, има тази само разлика, че земния животъ е ограниченъ и не дава възможность на всѣкого да се възкачи по всичките стѣпала, а духовния животъ е безконеченъ и позволява на всѣкого да се възкачи и напредне до най-висока степенъ съвършенство.

120. Всичките духове трѣбвали да минатъ презъ злото за да придобиятъ доброто?

„Не презъ злото, но презъ невежеството“.

121. Защо нѣкои отъ духовете трѣгватъ по добрия пѣтъ, а други по лошия?

„Не ли са създадени свободни? Богъ не е създавалъ нито единъ духъ лошъ, той ги е създавалъ прости и невежи, сиречъ, имеиущи еднакви способности къмъ злото и къмъ доброто; онѣзи които са лоши, сами пожелали да бѣдатъ таквизъ“.

122. Духовете въ началото на своето съществуване, когато още нѣматъ ясно схзнение за себе си, въ схзояние ли са да избѣгнатъ доброто или злото? има ли у тѣхъ нѣкое начало, или нѣкоя наклонность, която да ги влѣче къмъ единия пѣтъ или къмъ другия?

„Свободната воля се развива колкото духа придобива схзнение за себе си. Той не би билъ свободенъ, ако избора бѣше внушенъ отъ нѣкоя причина независима отъ неговата воля. Влианието, на което се вдава по причина на свободната си воля, не е

въ него, а е вжнъ отъ него. Това е великото иносказание за падането на човека и на *прародителския грѣхъ*. Едни се предадоха на сжблазнението, а други му надвиха“

— Отъ кждѣ произхожда едно необходимо влияние което има сила надъ духа?

„То са лошите духове, които се мжчатъ да го обсебать и, като го надвиятъ, да го погубять; тѣ, когато вржшатъ таквизъ подвиги, се считатъ много щастливи. Ето подъ името на *сатана* какви духове се подразумяватъ.

— Това влияние дали се практикува надъ него само въ началото на сжществуването му?

„То го приследва презъ цѣлия му животъ до тогазъ, додѣто овладай тжй добрѣ себе си, щото лошите духове се откажатъ да го приследватъ.“

123. Защо Богъ позволилъ, щото духовете да се предаватъ на лошия пжтъ?

„Какъ вие се осмѣлявате да искате смѣтка и обяснение отъ Бога за дѣлата му? Може би, си вжобразявате, че ще можете да вникните въ неговите планове? Но най-послѣ, можете да си кажите така: Божиата мждростъ е въ това, че дава пжлна свобода на всѣкой духъ да избере самъ своето бжджще, защото всѣкой ще бжде, тжй сжщо, самъ отговоренъ за своите дѣла“.

124. Тжй като има духове, които отъ пжрвата минута на сжществуването си, тржгватъ по пжтя на абсолютното добро, а други, които тржгватъ по пжтя на абсолютното зло, дали не ще има и средни степени между тѣзи два крайни пжтища?

„Да, разумѣва се, има, и това се случаваше съ повечето духове“.

125. Духовете, които са тржгнали по лошия пжтъ, ще ли могатъ да придобиятъ високото сжвжршенство що добиватъ онѣзи които са тржгнали по добрия пжтъ?

„Да, но *вечността* ще бжде за тѣхъ много *дълга*!“

Съ думата *вечността*, трѣбва да се подразумѣе мисълта, която иматъ долните духове за вечните си страдания, защото на тѣхъ е запретиено да видятъ края на мъките си и тази мъчителна мисълъ се повтаря всекой пѣтъ когато грѣшатъ и подпадатъ на разни лоши дѣла.

126. Духовете, които пристигватъ до най-високата степенъ сжвѣршенство, следъ като преминаватъ презъ всекакво зло, по-малко ли цена иматъ предъ Бога?

„Богъ гледа съ сжщото око на изубените, както и на добрите, той ги обича еднакво; тѣ се наричатъ зли, защото подпаднали подъ злото: но преди тѣ не са били освенъ прости и невежи“.

127. Духовете равни ли са по между си по умствените способности?

„Тѣ са равни, но като не са въ сжстояние да разумѣятъ отъ кждѣ произлизатъ, то свободната воля ги управлява. Нѣкои си напредватъ много, нѣкои си малко, както нравствено тѣй и умствено“.

Духовете, които отъ пхрвата още минута следватъ добрия пѣтъ, не мислете, че са сжвѣршени, защото и тѣ трѣбва да добиатъ знания и опитъ, чрезъ свободната си воля. Ние можемъ да ги сравнимъ съ дѣцата, които, каквито и да бждатъ тѣхните природни инстинкти, пакъ иматъ нужда да се развиатъ, да се просвѣтятъ, и не могатъ да преминагъ отъ дѣтинската вхзрастъ къмъ зрѣлата безъ да направятъ единъ преходъ; само, както има чловеци, нѣкои добри, а нѣкои лоши отъ рождение, тѣй сжщо има духове, които са добри или лоши отъ пхрвата минута за сжществуванието си, съ тази само разлика, че дѣтето има сформирани вече инстинкти а духа въ началото на сжществуванието си е толкозъ добъръ колкото и лошъ и тргва по това или онова наравление, споредъ влиянието на свободната си воля.

Ангели и демони.

128. Сжществата, които наричаме ангели, архангели и серафими, дали сжставляватъ една особена категория съ различна природа отъ другите духове?

„Не, тѣ са пречистите духове: тѣ са онѣзи, които стоятъ на най-високата степенъ и сжединяватъ въ себе си всичките сжвѣршенства“.

Думата *Ангелъ* вхзбужда у всекого мисълта на нравствено сжвѣршенство; но при все това, прилагатъ тази дума и на всички

сжщества, лоши и добри, които са важнѣ отъ челоуечеството; казва се: добриа ангелъ, злиа ангелъ, ангела на свѣтлината, ангела на тжминната; и въ този случай, тази дума има значение на *духъ* или *гений*. Ние тука ще употрѣбимъ тази дума въ доброго си значение.

129. Ангелите преминали ли са презъ всичките стжпала на стжлбата?

„Тѣ преминали презъ всичките стжпала; само, както казахме, едни са приели своята мисиа безъ роптаніе и пристигнали по-скоро, други употрѣбили повече време за да пристигнатъ до сжщата цель“.

130. Ако мнѣнието, което приема, че има сжздания сжтворени сжвршенни и вжрховни, надъ всичките други творения, не е право, защо сжществува то въ преданиата почти на всичките народи?

„Знай, че вашиа сегашенъ свѣтъ не е билъ веченъ, и много по-рано отъ неговото сжществуване, имало е духове, които са били пристигнали вече до най-високо сжвршенство. Челоуеците въ невежеството си помислили, че тѣ са сжтворени още отъ начало таквизъ“.

131. Има ли, наистина, демони?

„Ако би имало демони, и тѣ би били Божии творения; а Богъ справедливъ ли би билъ ако създаваше творения нещастни, предадени на вечно зло? Ако сжществуватъ демони, тѣ сжществуватъ у вашиа назадналъ свѣтъ, и у други подобни като вашиа. Демони са онѣзи лоши и лицемѣрни челоуеци, които представляватъ справедливия Богъ, като лопъ и мжстителенъ, и мислятъ, че му правятъ услуга като изжршватъ хилядо беззакония въ негово име.“

Подъ думата *демони* старите не подразумѣвали лошъ духъ, както въ сегашно време; напротивъ гржците въ старо време съ тази дума означавали *гений*, *разумъ* и всичките невжплотени сжщества, добри или лоши, безразлично;—съ думата *демони* сегашния свѣтъ подразумѣва сжщества сжщественно лоши; нѣ Богъ, който е вжрховно справедливъ и добжръ, разумѣва се, не е сжздалъ сжщества наклонни само къмъ зло и осждени вечно на страдания. Ако тѣзи демони не бѣха Божии творения, тѣ щѣха да бждатъ вечни, като него, или поне щѣше да има много вжрховни сили. Пжрвото условие на всѣко учение е, да бжде то логично, а идея-

та за демоните грѣши именно въ сѣщественната си основа. Нека назадъ останалите народи, които не познаватъ свойствата на Бога, приематъ лоши Божества; нека тѣ вѣрватъ и на демони; разумѣва се, таквизъ невежественни народи не могатъ освенъ да подпаднатъ въ таквизъ заблуждения; но народи, които познаватъ свойствата на Бога и които си го представляватъ като вѣрховно начало на всичко, ще бжде нелогично и противоречиво да предполагатъ че Богъ би могълъ де сѣтвори нарочно лоши сѣщества предназначени вечно да го изпжлняватъ. Съ таквоя едно вѣрване отказваме неговото сѣвѣршенство. Последователите на мнѣнието за демоните се ползватъ отъ думите на Христа; не е нужда отъ нашето освидетелствуване за авторитетността на неговото учение, което бихме желали да видимъ въ сѣрцето на всички чело-вечи, а не въ устата, но, питаме, увѣрени ли са онѣзи, които вѣрватъ на демоните, че Христосъ такова значение е давалъ на думата демонъ? Не знаятъ ли всички, че иносказаниата са били отличителенъ отпечатжкъ на неговия езикъ, и всичко, което сѣдържа Евангелието не трѣбва буквално да се приема? За насъ достаточнo доказателство е следуиущето Христово изречение: „Но въ тѣ дни, послѣ скорби той, солнце померкнетъ, и луна не дасть свѣта своего; и звѣзди спадуть съ небя, и силы небѣсныя поколеблются. Истино говорю вамъ: не преидеть родъ сей, какъ все ето будетъ*)“. Нели това сѣщо видѣхме въ библейския текстъ, които противоречи на науката, относително сѣзданието вселенната и движението на земята? Дали не може да бжде това сѣщо у много още Христови изречения, които той е говорилъ сѣобразно съ мѣстата, времената и хората? Христосъ научно не е казалъ нищо погрѣшно, и при все това има нѣщо, което бие злѣ на здравия разумъ; но то произхожда отъ това, че ний не разумѣваме текста добрѣ и го тжлкуваме злѣ.

Человеците направиха съ демоните това, което направиха и съ ангелите; като повѣрваха, че е имало сѣтворени отъ вѣскога ангели, повѣрваха сѣщо, че е имало и демони сѣздадени отъ нѣрвата минута зли. Съ думата демони прочее трѣбва да се подразумѣва духове най-ниски и злoбни, които често не струватъ повече отъ демоните, които народа опредѣля, и само се различаватъ отъ тѣхъ по това, че сѣстоянието имъ е преходяще. Тѣ са нечисти духове, които се оплакватъ противъ лжцитите и наказаниата, които имъ се налагатъ, и които за това именно и проджлжаватъ да имъ се налагатъ много повече време, отъ колкото ако не се оплаквахъ; но всички, макаръ по-кжсно, ще пристигнатъ до най-високата степенъ сѣвѣршенство, щомъ като се решатъ да се поправятъ. И тжй, думата *демонъ* трѣбва да приемемъ съ това само значение, а не както я взиматъ погрѣшно, като подразумѣватъ сѣщества изключително зли за презъ *всичкиа имъ животъ*.

*) Евангелие на Апостола Марка, Глава 13, стихъ 24, 25. 30.

Относително Сатаната, види се да е и той като демона, олицетворение на злото, иносказание, което не можемъ иначе да тълкуваме, защото не може да бжде прието, че съществува едно лошо същество, което се бори стъпка по стъпка съ Божеството, и на което главното занятие е да бжде постоянното противодѣйствие противъ Божиите дѣла. Тѣй като на човекъ трѣбватъ фигури и изображения, за да бжде нагледно всичко и да прави впечатление на неговите чувства, той си представилъ невжплотените същества подъ материална форма, съ свойства опредѣляјущи тѣхните достоинства и недостатъци.

Тѣй сѣщо, въ древните времена го изобразявали съ форма на старецъ съ сѣрихъ и цѣпеница въ ржцете. Това сѣщото се подразумѣва и съ иносказанието на щастieto и на истината, и др. Новите представляватъ ангелите, или чистите духове, съ единъ образъ на възхитена красота съ бѣли крила, емблема на невинностъ; Сатаната съ рога и нокти и всички свойства на животинските наклонности, емблема на най-ниските страсти. Простолюдieto, което взима всичко буквално, отъ тѣзи емблеми произвежда дѣйствиелни живи същества.

ГЛАВА ВТОРА

Вжплотяване на духовете.

1.—Цель на вжплотяването. — 2. Духата. — 3. Материализма.

Цель на вжплотяването.

132. Съ каква цель духовете се вжплотяватъ?

„Богъ изисква това съ цель да ги опжти кжмъ сжвжршенството. За едни, то е за наказание, за други, то е една мисия. Но за да се достигне до това сжвжршенство, тѣ са длжжни да *претжрпятъ всички-те лошевини* на земния плжтски животъ: именно въ това се и сжстои наказанието. Вжплотяването има още и тази цель: Духа да взема дѣятелно участие и да принесе своя дѣлъ отъ трудъ въ дѣлата и поре-дока на вселената. За това, въ всѣкой свѣтъ той взима едно облекло сжответствено съ сжщественната мате-риа на този свѣтъ за да изпжлни Божиите заповѣди и сжвременно да напредва и самъ стъпка по стъпка.“

Дѣятелността на вжплотените същества е нужна въ поредока и вжрвежа на природните дѣла; Богъ, въ своята мждростъ, е полскалъ щото и въ този случай человекъ да намѣри средство за своя напредокъ да се приближи до него. Чрезъ този начинъ, по чудесните закони на провидението, всичко е свржзано и като верига се влѣче здраво и последователно въ природата.

133. Духовете, които отъ пжрвата минута са тржгнали по добрия пжтъ, длжжни ли са да се вжплотяватъ?

„Всички са сжздадени прости и невежи; тѣ въ борбата и въ страданията на живота се учатъ и напредватъ. Богъ, който е всеправеденъ, не е сжздалъ едни щастливи, безъ трудъ и работа и следователно безъ никакви заслуги, а други нещастни.“

—Тогава каква полза има отъ това, че нѣкои духове са тржгнали по добрия пжтъ отъ пжрвата минута, когато трѣбвало непременно пакъ да претжрпятъ всичките страдания на плжтския земенъ животъ?

„Тази полза, че тѣ ще пристигнатъ много по-скоро до целта отъ колкото другите; мжките на живота са повече следствие на несжжвршенството на духа. Когато духа има по-малко недостатъци, той ще има и по-малко страдания да претжрпи. Онзи, който не е нито завистливъ, нито ревнивъ, нито сжжперникъ, нито славолжбивъ, не ще претжрпи страданията, които произлизатъ отъ тѣзи пороци.

(Следва).

Да ли человекъ следъ смжртта си пакъ ще живѣе?

отъ А. Р. Уолмесъ

(проджлж. отъ кн. XI)

Едно отъ най-интересните доказателства за тождественността на духовете съ человеческите същества ми се даде отъ единъ господинъ отъ Вашингтонъ, който, може би, ви е извѣстенъ—Д-ръ Т. А. Бла

удъ, човекъ много добръ извѣстенъ измежду Индийците. Той е правилъ често пжти сеанси съ една дама—медиумъ, но медиумъ не по занятие, нито пжкъ да му се заплаща, но една лична приятелка. Чрезъ посредничеството на тази дама—медиумъ той е ималъ чести сношения съ собственната си майка. Той не знаеше нищо за фотографирането на духовете, но единъ день майка му му казва, посредствомъ медиума, че, ако иска да отиде при единъ фотографъ въ Цинцинатъ (азъ мисля, че той е още живъ въ този градъ), тя щѣла да му помогне да се фотографира заедно съ него. Имена нѣкой фотографъ не се спомена, казано бѣше просто единъ фотографъ. Той попита медиума, да ли и той не ще желае да го придружи. Излизатъ наедно и влизатъ при първия фотографъ, който имъ се случи по пътя, като го помолѣха да ги фотографира. Днамата сѣдатъ и фотографа имъ снима портретите. Но когато разви образите, той имъ каза, че въ тази снимка има нѣкоя измама, защото на стжклото има три портрета намѣсто два. Тѣ му отговарятъ, че знаятъ за това нѣщо, следователно снимката е вѣрна. За голѣмо очудване на господинъ Блаудъ, той дѣйствително намира трето лице, но то не бѣше на майка му. Това, което следва, е най-важното. Той отива при медиума и го пита, какъ така е станало, щото лицето на друга личностъ да се е вмжкнало на стжклото. Духа на майка му му отговаря, че този образъ е лицето на единъ нейнъ приятель, който я придружавалъ и, който, като е билъ по-опитенъ отъ нея, поискалъ той пръвъ да покаже опита; но че, ако желае да отиде още веднжжъ при фотографа, тя този пжтъ безъ друго ще се фотографира. Тѣ се сжгласяватъ, и при втората снимка явява се портрета на майката. Обаче, да се премахне всѣкаква възможностъ на сжмѣние въ самата случка или въ фотографа, единъ отъ приятелите му пожела да се появи майка му върху стжклото съ нѣкакво легко изменение въ облеклото си,

съ което ще се установи, че тукъ не е имало никак-ва измама. Тѣ отиватъ трети пѣтъ при фотографа. Въ тази снимка тѣ получаватъ другъ единъ портретъ, който приличаше твърдѣ много на първия, но съ тази само разлика, че майката носѣше другъ единъ брошъ. Той ми показва тѣзи три портрета и чухъ разяснението за случая отъ самата му уста. Ако си предположимъ, че е казалъ истината, азъ съблжедамъ, че е мѣчно да се дойде до една каква—годѣ възможность да вземемъ друго заключение, освенъ това: той е ималъ въ дѣйствителность едно съобщение съ умрѣлата си майка.

Друго едно трогателно и много заплетено доказателство ми се даде отъ единъ мой приятель изъ Вашингтонъ, на служба въ войската на Сѣединени-те Дѣржави. Той се е занимавалъ съ спиритизма тѣм-мо 30 години. Той е ималъ чести съобщения съ една отъ дѣщерите си, която е била умрѣла отъ мно-го години. Веднѣжъ, той вижда, че се приближава къмъ него, подъ една реална и видима форма, една млада и хубава госпожа, която не познавалъ, но коя-то му казала, че се викала Нелиа Моррисонъ и била, както утвърдявала, приятелка на дѣщеря му. На друга денъ се явява и дѣщеря му. Като я запиталъ, коя е била тази Нелиа Моррисонъ, отговорила му, че била една отъ приятелките ѝ, дѣщеря на нѣкой си офицеръ, комуто тя знаѣла чина и всичко което се отнасяло до него, и който билъ умрѣлъ въ Фи-ладельфия. Приятеля ми захваналъ да си припомня и той се увѣрилъ, че дѣйствително познавалъ единъ офицеринъ отъ тази команда, съ сѣцето име и умрѣлъ въ указаното време. Следъ това той си намислилъ, че не ще бѣде злѣ, ако се научи и за други нови-ни, щомъ му се представи първия духъ. На пър-вото появяване му се отговорило, че тази млада жена сѣщо умрѣла въ Филадельфия, и му опредѣлили времето на смъртта. Той най-послѣ чулъ и адрес-са на бабата, съ която младата мома е живѣла отъ

преди много години. Като се завърналъ въ Филадельфия, приятеля ми разпиталъ за всичко това което чулъ и то се указало съвършено вѣрно; той посетилъ бабата и въ нищо не сбъркалъ.

Подиръ нѣколко време, въ другъ единъ случай, тази фигура се явява отново. Сега тя била забелѣжена съ своите твърдѣ добръ окрасени коси. Попитали я, да ли не ще отрѣже отъ косата си единъ стржкъ. Следъ като земалъ позволение, приятеля уловилъ единъ стржкъ и го зелъ. Той още го притежава и ми го показва. Когато отишълъ при бабата той ѝ просто показалъ косата, която имала една забелѣжителна краска. Щомъ я съгледала, тя извикала: „Но тѣзи коси са отъ Нелиа“.

Има още едно доказателство, което станало въ другъ единъ случай. Когато дъщерята на приятеля ми му се показала, тя му говорила за тази дама подъ името Елла. Той я попиталъ, да ли наистина името ѝ е Елла. Тя му отговорила, че тѣ са привикнали да я наричатъ така. Тогазъ той писалъ писмо на бабата за да я пита, да ли наистина името на внучката ѝ било Елла, и получилъ отговоръ че дѣйствително тѣй било.

Но най за чудене е, че подобенъ родъ доказателства могатъ да се добиатъ, не само отъ едно лице, но отъ много медиуми и въ разни времена, и въ много градища. Азъ имамъ на разположение много подобни доказателства, които ми се виждатъ невъзможни за разяснение по нѣкоя друга система, освенъ тази: *явяването на истински духове.*

Като едно лично доказателство струва повече отъ доказателство отъ втора рѣка, азъ ще ви съобща една случка която стана съ мене въ Америка, макаръ и дане е толкова чудна, колкото горѣказаните. Имахъ братъ, при когото прекарахъ седемъ години отъ младостта си. Той умръ преди повече отъ четиридесетъ години. Преди да отида при него, този ми братъ имаше зъ

Лондонъ единъ приятель, чието име бѣше Уиллиамъ Мартинъ; името на брата ми бѣше Уиллиамъ Уоллесъ. Азъ незнахъ, че името на приятеля му бѣше Уиллиамъ, защото той всѣкога го наричаше Мартинъ. Нищо повече отъ това не знахъ. Откакъ е умрѣлъ братъ ми има четиредесетъ години, и азъ мога да кажа, че името на Мартина никоги не е дохождало на ума ми презъ последните двадесетъ години. Онзи день, когато бѣхъ въ Вашингтонъ и присѣдствувахъ на единъ сеансъ, дѣто имахме съобщение по книга, за мое голѣмо очудване, приемамъ едно съобщение съ следуиущето съдържание: азъ съмъ Уиллиамъ Мартинъ; азъ пиша на мѣстото на моя старъ приятель Уиллиамъ Уоллесъ, за да Ви съобща, че другъ пѣтъ, ако може, той ще се разговаря съ васъ“. Азъ съмъ положително увѣренъ, че въ Америка само едно лице имаше, което да знаеше името на брата ми и нѣщо за неговото отношение съ Мартина; той бѣ другъ единъ мой братъ, тогазъ въ Калифорния. Азъ съмъ убеденъ, че никой тукъ не познаваше ни едното ни другото лице. Струва ми се, че това съобщение бѣше едно забелѣжително доказателство за тождествеността.

Съ подобни доказателства и даже нѣкакви поважни, които доказватъ личната тождественостъ, мога да напиша цѣлъ воліумъ. Обаче, има хора, които, като иматъ твърдѣ ограничени познания по този предмѣтъ, казватъ: „О! да, явлениата може да са истински, но тѣзи пѣкъ нѣща, не се, безъ съмнѣние, произвеждатъ отъ духовете на умрѣли хора, защото това е глупостъ“. Азъ питамъ: „защо глупостъ?“ Азъ никоги не съмъ получавалъ разуменъ отговоръ, и никога не съмъ открилъ, защо това е глупостъ.

Сега, за едно кратко време, азъ ще ви привлича вниманието върху нѣкои исторически и морални учения на свиртизма, като вземеме него за истина. Струва ми се, че не е отъ малка важностъ, дѣто спиритизма приема като истински, много отъ явлениата,

които учените отхвъргатъ, като измама и илюзия. Спиритиста може да счита великия гръцски философъ, Сократъ, като здравъ чловѣкъ и неговия „демонъ“, като едно духовито, умно същество или ангелъ-хранителъ. Неспиритиста е длъженъ да върва, че единъ отъ най-благородните, най-чистите и най-умните хора е билъ презъ цѣлия си животъ обвладанъ отъ една умственна илюзия и е билъ толкова слабодушенъ, толкова глупавъ, или толкова суевѣренъ, щото не е можалъ да открие, че всичко това е било илюзия. Освенъ това, той е принуденъ да поддържа, че този уменъ чловекъ, този дълбокъ логикъ, който се почиташе, обичаше и обожаваше отъ великите хора, които му станаха ученици и последователи, се е оставилъ на произвола на собственото си въображение. За насъ е голѣмо утѣшение, дѣто не мислимъ така за Сократа. Сетнѣ, Спиритизма ни позволява да върваме, че старите оракули не са били до край шарлатани и най-интелегентния народъ, какъвто нѣкогѣ е живѣлъ на земята, не е билъ съвършено лъганъ. Историка Плутархъ ни говори, че предсказванията на известни оракули не са никога били намѣрени лъжливи или неточни. Ако всичките оракулски думи бѣха плодъ на въображението и измамата, можемъ ли нѣкогѣ подобни утвърждения да се дадатъ отъ такъвъ единъ писателъ? Само опитите, които прави спиритизма и явлениата, които той открива, ни даватъ възможность да разбереме явлениата, съобщавани отъ старите дълбокомислящи историци.

Това не е всичко. Стара и новия завѣтъ са пълни съ спиритизмъ, и само спиритизма, може да примири библията съ разума. Ржката, която е писала върху стената презъ угощението на Валтазаръ, и тримата чловека хвърлени въ опалената пещъ, са за спиритистите същински факти, за които нѣма нужда да се даватъ обяснения.

Теориите на Св. Павелъ за духовните дарби ставатъ съвършено разбираеми. Когато ни се казва,

че Христосъ е изгонвалъ злите духове, ний може да вѣрваме, че това е дѣйствително така. Ний можемъ да допустимъ че той е направилъ водата на вино, и че умножилъ хлѣба и рибата, щото да нахрани петъ хиляди души, при всичко че тѣзи факти трѣбва да се считатъ като явление на една до вѣрховна-крайностъ докарана сила, която ежедневно е въ дѣйствиe между насъ. Освенъ това, чудесата на свѣтите спадатъ въ сжщата категория. За насъ е възможно да разберемъ, че великиа и добъръ свѣти Бернардъ, всредъ бѣлъ день, въ присѣтствието на хиляди зрители, е извършилъ чудесата, за които се говори отъ очевидци свидетели.

Сжщо и чародѣйството (магическостото) е лесно разбираемо за спиритиста. Той е билъ свидетелъ на много характеристични факти отъ магическостото и може да отдѣли дѣйствителните факти отъ разните глупости прибавени отъ тѣзи, които са ги гледали съ суевѣрие, кате ги отдавали на диавола, криво обяснение, което е имало за послѣствие всичките ужаси на религиозните преследвания.

Спиритизма доказва сжществуването разни форми на материята и начини на сжществуване, които отъ гледна точка на чистата физическа наука са неприемливи. Той ни доказва, че ума може да сжществува безъ никакъвъ мозъкъ и отдѣлно отъ всѣко материално вещество. Той унищожава предразсѣдка противъ продължаването на нашето сжществуване следъ разстройството и разрушението на физическото тѣло. Чрезъ прѣки и пълни съ заключения доказателства, до колкото допуска естеството на тѣзи факти, той доказва, че тѣзи, които са умрѣли, живѣятъ още, че приателите ни често ни посещаватъ, макаръ и невидими; той ни показва направо очевидността на този бѣдѣщъ животъ, когото толкова хора пламенно искатъ и като не го намиратъ живѣятъ и умираатъ въ голѣмо душевно безпокойствие. Безъ цена е тази увѣренность за бѣдѣщия животъ, която

се придобива отъ съобщението съ духовете, защото съ единъ ударъ премахва всичките сжмнѣния относително задгробното съществуване. Единъ свѣщенникъ, мой приателъ, който бѣше въ едно отчаяно положение, причинено отъ смъртта на сина му, ми казва: „азъ сжмъ вече пжленъ съ упование и радостъ; азъ не сжмъ сжщия човекъ“. Такова е дѣйствието на спиритизма върху човекъ, който преди е вѣрвалъ здраво въ християнството. И този е най-добрия отговоръ на тѣзи, които задаватъ въпроса: „за какво ни служи това.“ Много хора още могатъ да задаватъ този въпросъ и да продължаватъ да тжрсятъ въ него нѣщо практично, за въ полза на тѣхното материално сжщество. Нека за минутка разгледаме, какъвъ ще бжде отговора на нѣкой проповѣдникъ, ако единъ Зулуецъ или Китаецъ го попита: „какво добро ще ми принесе християнството? Ще ли ми продължи живота? Ще ли ме изцѣри, когато се разболѣя? Ще ли ми запази нивите отъ опустошение? Ще ли ми благоприатетсвува въ играта? Ще ли ми даде възможность да победа неприателите си?“

Нали проповѣдника ще му отговори, че въ нищо отъ това нѣма да му спомогне? А, при това, много хора, които правятъ такива въпроси, вѣрватъ въ християнството и въ цивилизацията; тѣ се гордѣятъ съ тѣхъ, а изискватъ сжщите нѣща отъ спиритизма, като че ли тѣзи нѣща са едничкото следствие, което въ тѣхното мнѣние би имъ позволило да го приематъ. На такива азъ нѣма какво да кажа, освенъ това, че повятието, което иматъ за спиритическата истина, е за сжжеление.

Сжщественното учение на спиритизма е, че всѣки единъ отъ насъ си сжздава чрезъ своите дѣйствия и мисли едно друго умствено и духовно естество, което ще ни бжде много по-важно следъ смъртта на тѣлото, отколкото сега. Напредока и щастieto ни ще се засилятъ или останатъ назадъ сжразмѣрно до колко това духовно построение ще бжде добръ

или злѣ създадено. Ний ще сме добрѣ или злѣ приготвени за по-веселѣ животъ, съразмѣрно съ това дали сме развили и подигнали нашето духовно или морално естество или пъкъ сме ниско паднали отъ злоупотрѣбение и слабостъ къмъ физически и чувствителни наслаждения. Спиритизма учи сжщо, че всѣкой единъ ще опита естественните неизбѣжни послѣдствия на единъ добрѣ или злѣ прекаранъ животъ. И този, който вѣрва чрезъ спиритизма ще има известни познания отъ фактите, относително бѣдѣщия животъ. —

Сжществуването на злото, тази проблема на вековете, се допуска отъ спиритистите като необходимо средство за духовното развитие. Борбата противъ материалните мжнотии развива качеството на търпението, постоянството, храбростта и, безъ сжмнѣние, най-високите добродѣтели; несжгласието, незаинтересованността и милосердието нѣмаше да напредватъ и се упражняватъ, ако въ този свѣтъ несправедливостта, угнетението, мизерията, теглилата и прѣстѣпленieto не ги предизвикваха? Тжй, злото е необходимо за да се приложи доброто. Единъ несжвършенъ свѣтъ, пжленъ съ грѣхъ и тегла, ще бѣде може би най-добрѣя, и кой знае? единственното училище за развитието на най-вжзвишените фази на едно духовно лично сж ществование.

Сега азъ ви дадохъ, мои приятели, до колкото можахъ, едно сжкращение на фактите и учениата на спиритическата философия. И, ако азъ сжмъ сполучилъ да подведа единъ или двама измежду васъ да почнатъ съ сериозностъ и постоянство да изучаватъ този отъ такава важностъ предметъ, азъ ще считамъ себе си премного вжзнаграденъ. А сега казвамъ ви: *сбогомъ!* — и до *виждане!*

Стара-Загора, 22 Септември 1893 год. X. У. 3.

РАЗВОДЪ ПРЕДИЗВИКАНЪ ОТЪ ЕДИНЪ ДУХЪ.

(изъ Etoile belge)

До сега разводите ставаха отъ антипатия, кжщни разпавии, неизпжлнение сжпружеските длжжности и др. Но ето, че възъ всичките тиа причини изъ всѣкидневния животъ. иди да се притури и вми-сането на... духовете. Отъ сега нататжкъ, една рев-нива жена, или една безпокойна майка, ще може да дохожда тамъ горѣ изъ невидимиа свѣтъ за да упражнява своя деспотизмъ върху семейното щастие на двама млади сжпрузи и да ги принуди на разводъ.

Ето единъ фактъ изъ Америка.

Въ Леваркъ живѣше една сжпружеска двоица, доста честито нагледъ. Г. и Г-жа Балдуинъ бѣха богати, безъ дѣца, почитани отъ околните, и, когато Г-жа Балдуинъ умрѣ, всички сжжалиха искрено мъжа ѝ.

Но, както казва пословицата, нѣма скржбъ, която да трае сто години. Г. Балдуинъ, следъ като оплаква дълго време жена си, намѣри най-послѣ, че уединението е печално нѣщо, и на 14 Януари 1893 се ожени за пленителната Госпожица Тереза Хуперъ жива, весела, съ любяще сжрдце. Новата Г-жа Балдуинъ направи скоро мъжа си единъ отъ най-честитите хора. Медения месецъ, прекаранъ въ пжтешествиа, бѣше цѣла омайностъ. Обаче, най-послѣ трѣбване да се завжрнатъ въ кжщата си.

Слугите и слугините се притекоха да посрѣщнатъ новата си господарка, следъ като обжрнаха кжщата на цвѣтна градина, гдѣто цжвтѣха и издаваха мирисъ най-рѣдките цвѣтя. Току що Г-жа Балдуинъ, засмѣна и благодаряща хората си съ една прелестна грациозностъ, влѣзе въ туалетния си кабинетъ, и нейните прислужници я видѣха да взима единъ изгледъ на дълбоко слисване, безъ да знаятъ причината за това. На дѣсно отъ Тереза, видима само за нея, една млада жена сѣдѣла въ безгрижно положе-

ние и, обиколена отъ бѣли булѣ, гледала какво се върши въ стаята, твърдѣ очудена отъ едно подобно посещение и безъ да се сжмнѣва че околните не я виждатъ. Г-жа Балдуинъ отива намира мъжа си и го попитва, коя е тази дама, която стои въ стаята ѝ.

Г. Балдуинъ, по-очуденъ отъ жена си, отива въ тоалетния кабинетъ и следъ като разглежда вредъ подробно, заявява че не вижда нищо.

Тереза, твърдѣ смжтена, се сжгласи да промени стая и нищо неговори повече върху тоя въпросъ него день.

Следъ нѣколко седмици, Г. Балдуинъ като отсжествуваше отъ къщи, жена му престоя нѣколко време въ канцелариата си, послѣ мина въ спалнята си и почна да чеше превжзходната си коса предъ едно голѣмо огледало. Единъ викъ отъ ужасъ излѣзе изъ устата ѝ. Задъ нея дамата въ бѣло облѣкло се отражаваше въ огледалото, съ изгледъ който се заканва и разстроенъ отъ умраза. На Терезения викъ се притече слугинята, която, следъ описанието направено отъ Тереза, разправи блѣдно и разтреперена, че тази жена, видима само за Тереза, била точния портретъ на покойната Г-жа Балдуинъ, при която сжщо слугувала. Следъ туй откритие, младата сжпруга реши, че нѣма да остава за напредъ ни минута самичка въ къщи; тя писа на една своя млада шестнадесетъ годишна сестра, която и дойде на часа, безъ да знае защо я викатъ толкова бжрзо. Тереза, развеселена отъ усмивките и остроумностите на своята сестра, на която постави едно лѣгло близо до своето, забрави оплашването си отъ миналата нощъ, когато, нѣколко часа едвамъ следъ пристигането на сестра ѝ, тази дойде да я пита, коя е оная жена дѣто се разхожда въ коридора съ единъ недовѣрчивъ и недоволенъ изгледъ? Г-жа Балдуинъ надвила вжлнеието си и, за да неоплаши Анна (името на сестрата) я смахнала нѣкакъ.

Когато Г. Балдуинъ се завърна, Анна се отпра-ви къмъ него да пита за тайнственната жена, която тя видѣла пакъ нея сутрина какъ хвърлила мжлчишката едни погледи къмъ нея и Тереза. Г. Балдуинъ се пошегува върху това, което той нарече дѣтинщина на бжлджзата си въ приследването ѝ на призраци, като и помжмри тихо жена си, която обвиняваше да е размжтила ума на Анна съ разни истории на нервозни жени.

Но предъ подробностите, които му дадоха, подробности които само той знаѣше, той неможи да премахне едно неопредѣлено безпокойствие, което обвлада душата му. Отъ този день на сетнѣ появиениата на призрака, ту на Тереза, ту на Анна, станаха сѣ по-чести и бѣха придружени съ заканвания и даже буйности, които оставиха вещественни следи. Г-жа Балдуинъ имаше по ржцете си и раменете сума сини кржгчета, причинени отъ щипания и мушкания, на които следите се появяваха безъ да се види ржката, която ги причиняваше.

Никого нѣма да очудя, ако кажа, че най-малките лубувания между Г. и Г-жа Балдуинъ бѣха смжтявани по най-жестокъ начинъ. Брачните ноци на сжпрузите се обжрнаха въ ноци на мжка, толкова много, щото Г-жа Балдуинъ най-сетнѣ се принуди да даде заявление въ Леварексто сждилище за разводъ, като се основаваше върху горѣописаните факти.

Засѣданиата станаха всредъ една голѣма навалица, притекла се отъ вси страни, и откритиата бѣха най-интересни. Понеже бѣлата дама се показала най-послѣ открито на всички кжщни, които я познавали приживѣ, слугите и приателите на Г. Балдуинъ засвидетелстваха съ едно убеждение, което увлѣче самите сждии. Рѣши се разводъ между сжпрузи, които се обожаваха и които вѣрваха че ще умратъ отъ скржбъ ако ги раздѣлятъ нѣкога! Въ течението на разискваниата, Г. Балдуинъ изповѣда

че се заклѣлъ на първата си жена при смъртното ѝ легло да не се жени никога.

Който върва въ невидимия миръ, това е достатъчно доказателство за бурните явления на нѣкои изневѣрени съпрузи.

Както всѣкога, два противни лагера се образувая. Лагера на вървущите е много по-численъ отъ колкото лагера на тѣзи, които приематъ за халиуцинация тайнственната дама.

Най-интересното въ този случай е, че и правосъдието се е намесило.

Забелѣжителни изявления на спиритическата сила.

(изъ „Light“)

Движението на масата, посредствомъ тургане рѣцете на тѣзи, които са насѣдали наоколо ѝ, е най-обикновенното нѣщо въ спиритическите феномени; но движение безъ всѣкакво съприкосновение е нѣщо твърдѣ рѣдко и се случва въ присѣдствието на твърдѣ силенъ физически медиумъ. Въ ранните си издирвания по спиритизма, азъ можахъ да движа много голѣми маси, често пѣти само съ едно допиране на единъ прѣстъ отъ медиума. Веднѣжъ ний употрѣбихме една малка маса валчеста, триножна и около единъ кракъ въ диаметръ. Като съгледахме, че тукъ се проявява една твърдѣ голѣма сила, азъ загатнахъ да опитаме, да ли не ще може да се произведе движението безъ всѣкакво съприкосновение. Въ следствие на това ний всички дръпнахме столовете си на назадъ и помолихме духовете да докаратъ масата на далечъ, и нашата просба се тутакси изпълни. Единъ отъ приателите ни влиза, следъ свършването на явлението, и, като му разправихме за станалото, той пожела да види това нѣщо. Азъ отново предложихъ да се повтори същото за негово задоволствие, и опита се извърши съ пѣленъ успѣхъ. Тѣжко въ

това време професоръ Фарадей проповѣдваше своята теория за несъзнателно мускулно дѣйствие, като изяснение за движението на масата, и азъ му писахъ, като му съобщихъ подробно въпросния опитъ. Въ отговоръ, той ми написа едно ласкаво писмо, въ което свършваше така: „Вѣрвамъ въ искренността ти, но си измаменъ въ вѣрването си“.

Когато бѣхъ въ Бостонъ (Сжед. Ш. Америка)), азъ имахъ единъ по-забелжителенъ опитъ отъ този родъ. Въ този градъ живѣше една госпожа Ижнгсъ, която бѣше извѣстна подъ името „пиано-медиумъ“, понеже тя употребяваше едно пиано, за да прояви своята извънредно голѣма медиумическа сила. Този родъ инструменти, които обикновенно се употребяватъ въ Америка, са стара форма на квадрати и много тежки, около осемъ стотинъ оки. Щомъ госпожа Ижнгсъ сѣднѣше да посвири на инструмента, той захващаше да се поповдига и одържа нѣколко време съ предните си крака. Същото нѣщо ставаше, когато сѣднѣхъ и азъ да посвирия, стигаше само медиума да си турѣше ржката на главата ми. За да се издигнеше инструмента откъмъ единия край, изискваше се значителна сила, но щомъ медиума турѣше ржката си подъ моята ржка, безъ да натиска, инструмента се дигаше безъ много усилия. Веднѣжъ госпожа Ижнгсъ се изправи предъ инструмента и, като надвѣси ржцете си надъ него около единъ кракъ на раздалечъ, той се издигна, щомъ се даде заповѣдта, и се сложи пакъ съ единъ шумъ. „Сега“ каза тя, „издигни се пакъ и сложи се много тихо“, което бѣше изпълнено, безъ да се чуе нѣкакъвъ шумъ когато се сложи. Каза се, че президентъ Линколнъ се твърдѣ много заинтересувалъ въ тѣзи явления и ималъ обичай да лѣга на края на пианото, за да го слулѣяли духовете.

Едно отъ най-добрите доказателства, които азъ нѣкоги схмъ ималъ, за тождествеността на материализиранъ духъ, е следуиущето: Въ единъ сеансъ, съ

сѣщия медиумъ и при сѣщите условия, каквито споменахъ по-горѣ, когато единъ Индиецъ се бѣше дематериализиралъ, една форма се появи наблизо до медиума, който лѣжеше на едно канапе и бѣ покритъ съ единъ шалъ. Компаниата, 8 души на брой, сѣдѣше посредъ стаята, на разстояние отъ медиума. Съ кимане ме повика, и азъ се приближихъ до формата, която бѣше облѣчена въ бѣло облѣкло. Азъ се приближихъ и що да видя: единъ младъ английски офицеръ, съ когото се добрѣ познавахъ и на когото последните останки азъ придружихъ въ Истборнъ, не дълго време преди да напустна този градъ. „А! извикахъ азъ, Грахамъ Хиуетъ“. Фигурата се вгледа въ мене нѣкакси съ удоволствие, поклони ми се, прострѣ си ржката, пишна главата ми и изчезна. Преди нѣколко дни, при единъ разговоръ съ Господинъ С. Уоткинсъ, нѣкакво сжобщение получихъ подписано съ името на Грахама.

Презъ повече отъ времето, което прекарахъ въ Бостонъ, азъ живѣхъ съ г-нъ Хенри Лжлъ, единъ прочутъ психикъ. Една отъ сестрите на жена му, която тя много обичала, умрѣла. Нѣколко недѣли следъ смъртта, госпожа Лжлъ захванала да се оплаква отъ болестъ въ ржката, която се много зачервила и почнала да се възпалява. Веднжжъ я разгледали внимателно и, за тѣхно очудване, намиратъ бѣли букви, образуиущи думата „Либи“, името на сестрата, съ което обикновенно я наричали. Сжщото нѣщо се произвеждаше чрезъ медиумството на скоро починалия С. Х. Фостеръ. Въ последния случай, буквите бѣха червени на бѣло написани.

Ст. Загора.

Х. У. З.

21/1 1894 год.

Узнаване смъртъ на-сжнѣ.

(пъзъ „Light“)

Едно младо седемнадесетгодишно момиче, отхраниено отъ дѣтинство още отъ една негова сродница, госпожа Фонъ Веделъ, бѣше съ такова деликатно и нервозно тѣлосложение, щото му припадаше отъ най-малкото раздражение. Случайно чухъ, че презъ лѣтото на 1833 година, то казало на нѣкои свои приятелки, какъ била убедена, че скоро щѣла да умре, макаръ тогава да се е гледала много здрава. Това ѝ убеждение произлѣзло отъ едно нейно предчувствие, което често пѣти я обладало и което, презъ средата на Октомври ѝ се втѣлпило посредствомъ следуиуща сжнь.

Присжнило ѝ се, че сѣди въ единъ небесенъ рай, надъ единъ обрасналъ съ цвѣтя брѣгъ, край своята кърмачка, госпожа Женералинъ Фонъ Веделъ, която нежно я обичала. Тя поглежда на долѣ въ земята и вижда черковния дворъ, гдѣто се намиралъ гроба на госпожа Фонъ Веделъ, и срѣщу него единъ новъ гробъ, който, както я уведомила кърмачката ѝ, билъ направенъ за нея, защото тя щѣла наскоро да умре. Младото момиче ми разказа сжня си, но азъ не обжрнахъ на него никакво внимание, защото тя бѣше здрава и неподозирахъ, че тя има нѣкакви зародиши на болестъ въ себе си.

Не следъ дълго, тази млада госпожица се разболѣ отъ нервическа трѣска, която въ едно скоре време взе единъ твърдѣ сериозенъ характеръ. Въ първия разгаръ на болестта ѝ, захванаха да я нагадатъ черни фантазии и предчувствия за смъртъ, които имаха надъ нея лошава дѣйствиe, понеже тя много обичаше живота, и когато азъ ѝ заговорвахъ, че всички тѣзи явления са лжжливи и че скоро ще оздравѣе, тя стѣваше жива.

Въ среда, 30 Октомври, когато една криза се прекара чрезъ едно хубаво изпотяване, и прогнозата

стана по-благоприятна, всичките фантазии се изгубиха. Въ 9 часа сутринта, тя ненадѣйно погледна къмъ вратата, като че ли нѣкой влѣзе и, като се втренче, прострѣ ръцете си, като че ли приемаше нѣщо; следъ това, като стисна здраво ръката си, поднесе я предъ очите си, като че ли ще чете. Подиръ това тя пакъ се отпусна на леглото си и попита, кой день е отъ недѣлята? Като ѝ се каза, че е среда, тя отговори: „азъ ще умра въ единадесетъ часа тази вечеръ“. Като я попитахъ, защо така вѣрва, че ще умрѣ, тя отговори: „не видѣхте ли онова облѣчено въ свѣтло облѣкло дѣте, което ми поднесе една картичка? На нея бѣше написано: „въ среда по единадесетъ часа ти трѣбва да умрешъ“.

Презъ цѣлиа день тази бѣше нейната мисль; малко-по-малко, обаче, впечатлениата ѝ се изгубиха, и тя захвана въ сжщностъ да се подобрѣва и стана много весела. Дни и часове се изминаха и смъртта не я посети.

Но не се мина много време и тя зазлѣ; тя бѣше развжлнувана. Болестта отъ день на день земаше по-застрашителенъ характеръ, така щото на 6 Ноември, въ среда, въ единадесетъ часа преди пладнѣ, тя спокойно издъхна въ моето присѣствие.

Ст.-Загора, 28 Януари 1894 год.

Х. У. З.

КАКВО МОГАТЪ ВЪ ИНДИА.

(изъ Messenger)

Следуиущето, което ний заемаме изъ „Messenger“, а този вѣстникъ изъ сжчинението на Отеро Асеведо — „Духовете“, бѣше напечатано и въ нѣкои наши вѣстници, но като ги нѣмаме тѣзи на ръка сега, даваме го на читателите си въ новъ преводъ.

Единъ италиенски пжтешественникъ, С. Паска-релла, пожелалъ да бжде очевидецъ на едно чудо извършено отъ единъ индийски чудотворецъ, за кого-

то чувалъ много да се говори, но въ чудотворството на когото не вѣрвалъ. Факира се представилъ предъ пжтешественника. Този факиръ билъ съсь силно развито тѣлосложение и приличалъ на нѣкоя хубава статуя отъ бронзъ излѣта. Той ималъ хубрви черни очи, нѣ съ угасналъ погледъ. — Додѣто го разглеждахъ — говори самъ пжтешественника — факира заби въ земята три бамбукови прѣчки, врѣхъ които мѣтна единъ шалъ, по начинъ да се образува отдолу като кошарина. Следъ туй ми представи единъ миндалъ и ме помоли да го забелѣжа съ нѣкоя рѣзка за да се познава. Азъ направихъ което искаше и, когато му възврнахъ миндаля, той го зарови въ единъ цвѣтникъ (саксия), когото тури подъ шала. Тогазъ той, жена му и дѣцата му, които присѣствуваха същщо, захванаха да пѣятъ нѣщо като пѣсенъ, доста монотонно, като я придружаваха съ твѣрдѣ бавни движения на цѣлото тѣло и като повтарѣха отъ време на време думата: Долю! Долю! Те си снисаваха и повишаваха редъ по редъ гласа.

Азъ стоѣхъ нѣколко стѣпки раздалечъ и очите ми внимаваха съ лиюбопитство тази странна операция. Следъ нѣколко момента факира придрѣпа изъ подъ шала цвѣтника, заби си прѣстите въ прѣстта и измѣкна миндаля за да ми го покаже. Той бѣше същща, но разпуканъ и въ пълно развитие. Следъ като го тури пакъ на мѣстото му и пѣхна цвѣтника подъ шала, монотонния напѣвъ пакъ подкачи съ неизбежното повторение: Долю! Долю! Долю! Отворихъ си широко очите и бѣхъ смаянъ: едно стрѣче се подаваше изъ прѣстта съ своите развити листчета. Напѣва продължи: Долю! Долю! Долю! и този пѣтъ растението достигна около десетъ сантиметра надъ прѣстта.

Долю! Долю! Долю! Растението достигна до размѣра на едно малко дрѣвче отъ двадесетъ сантиметра, разперило клончета и листи. Долю! Долю! Долю! Неможахъ да вѣрвамъ вече очите си, расте-

нието стана вече толкова високо, че бутна шала на горѣ, когото и отнѣхме. Единъ часъ имаше-нѣмаше, презъ който се изпълне туй чудо.

Сума подобни факти са описани и отъ други пѣтешественници стари и нови. Когато човекъ сравни до какъвъ напредокъ въ познанието тайните сили на природата са достигнали хората на Изтокъ, неволно се подсмива за оная самоувѣренна надменностъ, съ която западните обичатъ да говорятъ за своята наука.

Духовно телеграфиране.

(изъ Messenger)

Г. Стедъ, издателя на английския журналъ: „Прегледъ на прегледите“, не се е задоволилъ само да изуча спиритуалистическите явления, но е направилъ също върху самага себе психологически опити отъ голѣма важностъ, като се е поставилъ въ прѣко отношение съ душата, или *психеята*, на живи хора и като ги докаралъ да се изказватъ чрезъ автоматическото писане на неговата (Стедова) собственна рѣка; по тоя начинъ той се е съобщавалъ съ тѣхъ върху предмети, които не би могаль да узнае другояче и които отпослѣ са били потвърждавани отъ самите лица.

Ето единъ примѣръ, който ще ни даде да разберемъ ясно горното.

Преди нѣколко месеца, Г. Стедъ трѣбвало да иди на станцията Редкаръ, около три часа следъ обѣдъ, за да посрѣщне една дама, която не познавалъ лично, но която въ нѣкои случаи сътрудничала въ журнала му. Той се намиралъ у братови си, около десетъ минути далечъ отъ станцията. Въ три безъ двадесетъ, дошло му на ума че това опредѣление „около три часа“ може също да означава че влака ще пристигне малко преди три часа; тогазъ, като нѣмалъ на рѣ-

ка нѣкой показателъ, той поискалъ мисленно уведомление отъ самата пѣтница. Отведнѣжъ ржката му, която държала готово перо, заиграла и той написалъ машинално името на пѣтницата, а послѣ, въ притурка, че влака трѣбвало да пристигне въ три безъ десетъ на станцията. Съ други думи, душата на пѣтницата написала чрезъ ржката на Стеда поисканото уведомление.

Г. Седъ трѣбвало прочее незабавно да трѣгне къмъ станцията; обаче, преди да трѣгне, той попиталъ пакъ мисленно дамата: кѣдѣ се намиратъ съ влака въ този моментъ. Отведнѣжъ ржката му написала: ний сме сега въ станцията Миджлсборугъ по желѣзно-пѣтната линия Хартхлпулъ-Редкаръ.

Като стигналъ на гарата, Г. Седъ видѣлъ че било назначено влака да пристигне въ 2 ч. 52 м. Имало закъснение. Когато станало три часа и петъ минути, Г. Седъ се обезпокоилъ. Като взѣлъ малко книга и единъ моливъ, той попиталъ пѣтницата кѣдѣ се намира сега. Отведнѣжъ тя написала името си и подиръ: азъ съмъ въвъ влака на извивката, която описва желѣзния пѣтъ, преди да пристигне въ Редкаръ; въ една минута вътрѣ ще бѣда при Васъ. — Коя е причината на закъсняването? попиталъ тогава мисленно Г. Седъ, на което въ часа му било отговорено: забавиха ни въ Миджлсборугъ, не знаемъ защо.

Като пристигнала, дамата му отговорила същото на въпроса, защо са закъснѣли, и тя се смаѣла като познала почерка си, когато Г. Седъ ѝ показалъ листа.

Г. Седъ е подновявалъ често тѣзи опити, съ цель да установи отношения между душите, и много пѣти правѣше това съ приятели далечъ съ стотѣни мили отъ него.

Повечето отъ лицата, съ които се поставя въ отношение, не съзнаватъ това; но нѣкои, напротивъ, съзнателно управляватъ ржката му, както е случая

съ неговата секретарка, която, всѣкога когато не може да пристигне точно въ уреченото време, му съобщава причината на закъсняването си, като подвежда ржката му чрезъ своята душевна сила.

РАЗНИ.

Гано развити дѣца.—Въ класическата Китайска литература се споменува за едно дѣте, което на четири години казвало отъ вжнъ 360 стиха отъ поемата Тангъ и старата книга на Одите. Туй малко чудо, създадено отъ вжображението на нѣкой художникъ, е било заминато въ дѣйствителността. Едно дѣте на четири години се представило въ Хонгъ-Конгъ като кандидатъ по изпитите за лисансие *ès lettres* и очудило професорите съ своите широки познания. То направило едно хубаво съчинение върху зададена тема и щомъ канцлера му даде дипломата, този малжкъ Китаецъ ще влѣзе въ числото на знаменитите личности, които са стѣпали въ живота чрезъ необикновенни способности. Дохожда ни на ума по тоя случай за философа Джонъ СтUARTъ Миллъ, който на шестъ години знаелъ грѣцки и четѣлъ Аристотель!

Едно предсказванѣ.—Г. Ж. Ванъ Довренъ, окръженъ комисаръ въ Гандъ-Екло, е изпратилъ на Гандските вѣстници следующото съобщение за единъ необикновенъ фактъ: „Едно странно и достойно за отбелѣжване събитие се случи минжлата среда, като се теглеше лотариата за милицията въ Мелдегенъ. Нѣкой си Едуардъ Пауелсъ отъ Адегемската община, като се приближи до урната, обяви високо на окръжния комисаръ, който председателстваше, че ще направи да излѣзе № 216; и, дѣйствително, това нумеро излѣзе при тегленето и биде обявено. Въ кутната имаше още най-малко 150 нумера; най-долнето бѣше 46 и най-високото 223“.

Въ редакцията ни се получиха:

Цѣлина, селско месечно списание за стопанство, поминжкъ и книжнина. Год. III кн. I, II, III, Пловдивъ.

День, месечно социалъ—демократическо списание. Год. III кн. II, III, София.

Дѣтинска почивка, месечно илюстрирано списание за дѣца. Год. III кн. IV, V, VI, Силистра.

Изворъ, месечно илюстрирано списание за ученици и ученички. Год. III кн. I, II, Руссе.

Звѣздица, месечно илюстрирано списание за дѣца. Год. III кн. I, II, III, София.

Свобода, всѣкидневенъ политически—литературенъ вѣстникъ. Год. VIII, София.

Прогрессъ, еженеделенъ общественъ вѣстникъ. Год. II Т.-Пазарджикъ.

Въздържателъ, месеченъ вѣстникъ противъ пианството. Год. III, брой 1, Пловдивъ.

Свѣтъ, месечно списание за наука, литература и домакинство. Год. I, кн. XII. Год. II, кн. I, София.

Православенъ проповѣдникъ, религиозно—нравствено месечно списание. Год. I, бр. 12, год. II, бр. 1, Самоковъ.

Женский свѣтъ, периодическо списание редактирано отъ жени за Госпожи и Госпожици. Год. I, бр. 24, год. II бр. 1, 2, 3, 4, 5. Притурка **Домакия**. Год. I, бр. 1, 2, Варна.

Юридическо списание, месечно издание. Год. V, кн. XI-XII, год. VI кн. I, София.

Педагогичумъ, научно—популярно месечно списание за възпитатели и учители. Год. IV, кн. VI—VII, София.

Природа, илюстриранъ журналъ за наука, стопанство, ловъ и риболовство. Год. I кн. VII—VIII, София.

Периодическо списание, двумесечно издание. Год. VIII, кн. XLIII, София.

Съдебна библиотека, ежемесечно списание за законодателство, правосъдие и администрация. Год. VI, кн. VI—VII—VIII, Ямболъ.

Домашенъ приятель, месечно списание за наука, религия, пресмисленность, и книжнина. Год. VI, кн. I, II, София.

Младина, научно—забавителенъ вѣстникъ съ картини за младежите отъ двата пола. Год. III, кн. IV, V, VI, Казанлъкъ.

Искра, научно—литературно и общественно списание. Год. V, кн. II, Шуменъ.

Пловдивъ, политически вѣстникъ. Год. VIII, Пловдивъ.

Гласъ Македонски, седмиченъ политически вѣстникъ. Год. III, София.

Китка, месечно литературно списание. Год. I, кн. VII, Хасково.

Утро, месечно литературно иллюстрирано списание. Год. II, кн. I, Шуменъ.

Свободно слово, политически вѣстникъ. Год. I, София.

Юго-Западна България, политически вѣстникъ. Год. I, София.

Другарь, социалъ—демократически вѣстникъ. Год. I, София.

Селски вѣстникъ, седмично издание. Год. I, с. Мусина (Търновска околина).

Учитель, месечно педагогическо—общественно списание за учители и възпитатели. Год. I, кн. IV, V, VI, Пловдивъ.

Български прѣгледъ, месечно списание за наука, литература и общественъ животъ. Год. I, кн. III, IV, V, VI, София.

Юридически прѣгледъ, полумесечно списание. Год. I, кн. XX, год. II, кн. I, II, III, IV, V, Пловдивъ.

Ветеринарна сбирка, месечно списание по ветеринарната медицина и скотовъдството. Год. II, кн. XII, год. III, кн. I, София.

Учителски другарь, научно—възпитателенъ вѣстникъ. Год. III, бр. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, Руссе.

Научно списание, месеченъ журналъ. Год. VII, кн. IX—X, Търново.

Българска сбирка, месечно списание за книжнина и общественни знания. Год. I, кн. II, III, Пловдивъ.

Българско въздържателно знаме, полумесеченъ вѣстникъ противъ пианството и пр. Год. I, бр. 1, 2, 4, София.

Сливенъ, вѣќинедѣленъ политически вѣстникъ. Год. I, Сливенъ.

Орало, вѣстникъ за земледѣлие и поминакъ. Год. I, бр. 1, 2, 3, 4, 5, 6, Сливенъ.

Военни извѣстия, вѣстникъ на учебното бѣуро при Военното Министерство. Год. II, София.

Правда, политически вѣстникъ. Год. I, Варна.

Защита, политически вѣстникъ. Год. I, Шуменъ.

Борба, политически вѣстникъ. Год. I, Пловдивъ.

Напрѣдъ, вѣстникъ за наука и политика. Год. V, бр. I, София.

Войнишка сбирка, месечно издание на учебното бѣуро при Военното Министерство. Год. I, кн. IX, София.

Християнски свѣтъ, месечно списание. Год. III, бр. 1, 2, Руссе.

Ребусъ, еженеделно списание. Год. XII N-о N-о 625, 6, 7, 8, и год. XIII, N-о N-о 629, 30, 31, 2, 3, 4, 5, 6. Адресъ: въ Редакцію журнала „Ребуса“ С. Петербургъ. Цена 5 рубли за година.

Резултати отъ прѣброявание на населението въ княжество България на 1-й Януарий 1893 г. кн. II, VII, XI, XII, XVI. Издава статистическото бѣуро София.

Въведение въ историята на XIX вѣкъ отъ Павла Каролиди, прѣведъ отъ Гръцки Д. В. Македонский. Издаватъ Бр. Спиркови, София. Приета пхрвата кола заедно съ покана за спомощници на книгата „История на XIX вѣкъ.

КОРЕСПОНДЕНЦИЯ.

Приети лева отъ: Бѣлоградчикъ Г. И. Я. Игнатиевъ, 5 — Берковица училищната библиотека на Българските училища, 20. — Вратца Н. Пр. Митрополитъ Константинъ, 13; — Г. Ив. Х. Мицовъ, 14. — с. Горнѣ-Липница (Павл. окол.) Г. П. П. Атанасовъ, 5. — Ихтиманъ Г. Л. Стамовъ, 14. — Каварна Г. Юрд. Ив. Бояджиевъ, 5; Читалище „Съгласие“, 5. — Кіустендилъ Читалище „Братство“, 5 Г. Т. Ангеловъ, 5; — с. Каяджикъ (Хасков. окол.) Г. С. Мариновъ, 10. — с. Крушево (сѣвлиев. окол.) Г. Ив. Ив. Куневъ, 5, — Нови-Пазаръ. Окол. библиотека, 5. — Орхание Г. Д. М. Стамболиевъ, 5. — Плѣвень Г. Живанъ Икономовъ 14; Г. А. Гржичаровъ, 5; Г. Христо Г. Върбеневъ, 15. — Руссе Г. Поруч. Д. Начевъ, 9; Г. М. Генчевъ, 5. — Радомиръ Г. Анап. Г. Кокановъ, 5. — София Г. Стефанъ Бояджиевъ, 14; Г. Слави Ивановъ, 5. — Самоковъ Г. Р. Гойнаревъ, 5; Г. К. Никулиевъ 5. — с. Старо-Село (Тутраканско)) Г. П. Мавродиновъ, 5. — Силистра Г. Поруч. Неновъ, 5. — Сливенъ Г. Н. Газибаровъ, 5. — Търново Г. Г. Корфопозовъ, 10. — Хасково Г. Поруч. Шишмановъ, 14. —

Търново Г. Св. Н. Бешковъ: изпратете още 2½ лева и ще получите книжките. — Български Студенчески дружества изъ Европа които получаватъ списанието ни: изпратете пощенски разписки за миналите и идущата година, по 60 ст. на година, ако не искате да спремъ изпращането за IV г. — Тулча Г-да абонати: изпратете, молимъ, абонамента си за I, II, III година, защото не можемъ да пращаме агентъ тамъ; инакъ ще спремъ изпращането за IV. — София Г. Н. Ф. Чипевъ: защо не се обаждате и защо не ни внесете по скоро събраните абонаменти изъ провинцията? Чакаме отговоръ и пари. —

Забелѣжка. Въѣхме подъ внимание съобщениата които ни направиха нѣкои отъ почитаемите ни Абонати, че са си платили, но молимъ да ни извинятъ ако позабавимъ малко да имъ обнародваме имената, додѣто се разправимъ съ настоятели и агенти.

Редакцията.